

TRGOVSKI TISK

P. n. Licejska knjižnica

Ljubljana.

Časopis za trgovino, industrijo

Kredništvu in upravištvu je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 9. junija 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 66.

Za pospeševanje tujkega prometa v Sloveniji.

Za Slovenijo, ki je v agrarnem oziru pasivna pokrajina, igra poleg trgovine in industrije za prehrano prebivalstva tujski promet izredno važno vlogo. Velik del prebivalstva je navezan edinole na dohodke iz tujkega prometa; slovita zdravilišča in letovišča Slovenije hranijo prebivalstvo celih okrajev in zato bi bila naloga smotrene državne politike, da krene največjo pozornost pospeševanju tujkega prometa v teh krajih. Predvsem bi bilo tu na mestu, da se s primerno tarifno politiko, z znižanjem vozarine omogoči tujcem čim večji poset teh krajev, ki imajo vse predpogoje za najboljši razvoj tujkega prometa.

V dobrem razumevanju važnosti tarifne politike za pospeševanje tujkega prometa je ministrstvo saobračaja z razpisom št. 13.441/25 odobrilo onim, ki želijo obiskati naše Primorje in vobče kraje na obali Jadranskega morja, za čas od 1. junija do 1. oktobra polovično vožnjo po železnici, pod pogojem, da traja bivanje v teh krajih najmanj 14 dni, kar mora biti razvidno iz žigov na karti pri odpotovanju in povratku. Polovična vožnja velja od vseh postaj naših državnih železnic do Sušaka, Bakra, Plas, Splita, Šibenika, Metkovića, Gruža (Dubrovnik) in Zelenike.

Dasi ta ukrep ministrstva saobračaja pozdravljamo in brezpogojno odobravamo, moramo vendar odločno zahtevati, da se tarifne ugodnosti, ki so se dovolile za poset Primorja, dovolijo tudi za poset naših letovišč in zdravilišč. V tem pogledu bi bilo predvsem upoštevati Bohinj in Bled, Rogaško Slatino, Dobrno, Laško, Rimške Toplice in Slatino-Radenci. Vsi ti kraji so v preteklem letu zaključili svojo bilanco dokaj neugodno in nujno potrebno bi bilo, da bi priskočili tem krajem na pomoč z uvedbo tarifnih ugodnosti za njih poset.

Kraji so bogato obdarjeni z neprecenljivimi naravnimi krasotami in izrednimi zdravilnimi silami, ki so si pridobile že svetovni sloves. Vsi pogoji za uspešen razvoj tujkega prometa so tu dani, treba je le nekaj dobrega razumevanja s strani merodaj-

nih naših faktorjev. Racionelno izkoriščanje teh bogastev bi ne bilo samo v interesu krajev samih, ampak tudi v eminentnem interesu celokupnega našega narodnega gospodarstva.

Dolžnost naših gospodarskih korporacij in organizacij, zlasti Zveze za tujski promet, pa tudi posameznih zdraviliških ravnateljstev kakor tudi občinskih zastopstev je, da se obrnejo do ministrstva saobračaja s prošnjami, naj se uvedejo za naše kraje iste tarifne ugodnosti, kakor so se dovolile za poset Primorja in dolžnost ministrstva je, da tem utemeljenim predstavkam v interesu pospeševanja tujkega prometa in v splošnem interesu našega narodnega gospodarstva v polni meri ugodi.

Naš izvoz v aprilu 1925.

Po podatkih, ki jih je objavila Generalna direkcija carin, je znašal izvoz v mesecu aprilu t. l. 320.836 ton v vrednosti 659.681.119 Din napram 260.920 tonam v vrednosti 725.294.267 Din v aprilu leta 1924. Po količini znaša torej povečanje izvoza napram aprilu lanskega leta 59.916 ton, dočim je vrednost izvoza v papirnatih denarjih nazadovala za Din 65.613.157, v zlatih dinarjih je pa tudi vrednost narasla, in sicer za 3.961.590 dinarjev v zlatu, kar je posledica zboljšanja dinarja. V odstotkih je napredoval izvoz po količini za 22.96%, po zlati vrednosti pa za 7.55%. Glavni izvozni predmeti v aprilu 1925 so bili (po vrednosti v milijonih dinarjev): turščica 198.73; gradbeni les 11.10; jajca 73.07; goveda 31.33; hmelj 15.42; sveže meso 14.24; svinec v ploščah 12.66; cement 12.63; izkorpine in rude 12.3; konji 11.67; kože od divjačine 11.59; svinje 9.84; lesni izdelki 8.72; amonjakova soda 5.20; posoda iz železne pločevine 4.85; kalcijev karbid 4.67; razna žita (brez pšenice) 4.44; mesni izdelki 4.14; hrastovi pragi 4.13; zdravilna zelišča 3.90; pšenica 3.89; bukovni pragi 3.57; sir-kačkaval 3.55; ekstrakti za usnje 3.95; drva za kurjavo 3.33; otrobi 2.93; predivo 2.67; kavstična soda 2.49; pšenična moka 2.34; fižol 2.12; perutnina 1.91; ferosilicij 1.59; drobnica 1.39; kalcijev cinamid 1.37; sirovi svinec 1.34 ter več ostalih predmetov manjše vrednosti. Izvoz v prvih štirih mesecih t. l. znaša 1.337.804 tone v vrednosti 2.933.162.656 Din napram

976.184 tonam v vrednosti 2.796.672.730 dinarjev v enakem času leta 1924. Napredok napram lani je torej: po količini

za 361.620 ton, po vrednosti pa za 146.489.926 Din, odnosno za 50.818.665 Din v zlatu.

Gibanje cen v veletrgovini.

Beograjski »Privredni Pregled« ni za mesec maj t. l. sledeče indekse številke in poročilo:

Doba	poljedel. pridelki	živina in produkti	sadje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	industr. izdelki	celotni indeks
povprečje leta 1913	100	100	100	100	100	100	100
januar 1923	2740	1901	912	2240	1954	2830	2098
januar 1924	2295	2626	910	2062	1667	2618	2034
februar 1924	2380	2888	994	2062	1685	2618	2101
marec 1924	2433	2479	1005	2092	1709	2523	2040
april 1924	2351	2290	969	2060	1683	2484	1973
maj 1924	2245	2082	1036	2132	1681	2292	1911
junij 1924	2158	2211	1123	2161	1711	2340	1984
julij 1924	2188	2317	1203	2161	1712	2389	1995
avgust 1924	2256	2482	1347	2097	1709	2402	2049
september 1924	2108	2417	1401	2154	1547	2246	1978
oktober 1924	2080	2394	1670	2145	1549	2048	1981
november 1924	2019	2520	1726	2257	1602	2102	2037
december 1924	2115	2544	1836	2265	1608	2207	2112
januar 1925	2164	2263	1859	2191	1531	2067	2012
februar 1925	2212	2009	1850	2346	1521	2015	1993
marec 1925	2191	2009	1859	2444	1542	2079	2009
april 1925	2181	1881	1982	2438	1538	2029	2005
maj	2236	1737	1926	2200	1529	1971	1933

Celotni indeks cen se je tekom meseca maja t. l. dvignil za 3.5%. Cene so se znižale skoro v vseh skupinah, izvzemši skupino poljedelskih produktov. Ta skupina se je v primeri s cenami v mesecu aprilu dvignila za 2.5%. V okvirju te skupine se je podražilo žito, moka in koruza, pocenila pa so se živinska krmila in krompir. Tako stoji v cenah skupina poljedelskih produktov med vsemi skupinami najvišje, kar dokazuje rentabilnost poljedelstva pred vsemi drugimi gospodarskimi panogami.

Skupina živina in živinski produkti se je pocenila za 8%. Padle so cene za vse vrste živine, za perutnino in jajca. Cene te skupine so se znižale zaradi zboljšanja dinarskega kurza v primeri s paritetu tujih tržišč. Cene za sadje in sadne izdelke so se znižale za 3%. Izgledi za dobro sadno in vinsko letino so povzročili znižanje cen za vino in žganje.

Stavbeni material se je pocenil za 10%. Izvozno blago (stavbeni les) se je moralo po dolgem odporu prilagoditi izboljššanemu dinarskemu kurzu.

Dočim se pa uvozno blago izdatno pocenjuje, so cene za domače potrebščine še vedno visoke. To velja posebno za strešno in zidno opeko in za cement.

Skupina kolonijalnega blaga izkazuje samo nezatno izpremembo, skupina industrijskih produktov pa se je pocenila za 5%.

Ako primerjamo cene v maju preteklega leta s cenami v mesecu maju tekočega leta, vidimo, da je izboljšanje dinarja, ki se je tekom enega leta dvignil za 20% (od 6-9 na 8-5) na posamezne uvozne predmete sledeče vplivalo: na industrijske predmete 13% in na kolonialno blago 10%, torej povprečno 11.5%.

Da se cene teh uvoznih predmetov niso znižale za 20%, je povzročilo predvsem zvišanje carinskega ažija, vsled česar so se inozemske cene nekaterih predmetov zvišale. Pri izvoznih predmetih ni imelo izdatno izboljšanje dinarskega kurza nikakega vpliva na skupino poljedelskih produktov, dočim so se cene za živino in živinske produkte pocenile za 15%.

LISTEK.

Dr. Metod Dolenc:

O denarnih krizah v preteklih in današnjih časih.

(Nadaljevanje.)

a) Če gre za povračilo škode vsled zamude pri izpolnitvi pogodbe, n. pr. ker dolžnik ni plačal pravočasno, mora dolžnik povrniti tudi tisto škodo, ki je nastala vsled razvredbe marke. Toda ta škoda se mora uceniti, ne samo z ozirom na znižanje kupne moči marke, ampak predvsem po okolnostih, ali bi bil upnik mogel pri pravočasnem povračilu dotični znesek mark odtegniti padanju vrednosti. K takim okolnostim pa se samo po sebi ne more šteti možnosti, da se marke dobro nalože, niti možnosti, da bi bil mogel upnik marke hitro premeniti v tujo valuto. Dokaz za vse tiste trditve, ki utemeljujejo škodo, zadane upnika.

b) Pri kupnih, delovnih in dobaviteljskih pogodbah se treba ozirati na čas, ko naj se pogodba z roko v roko izpolni. Če je dotlej vsled padca nemške denarne veljave nastopila morda

neskladnost med določeno ceno in med vrednostjo protidajave, ima prodajalec, podjetnik ali dobavitelj pravico, da odkloni izročitev prodanega predmeta, delo ali dobavitev, čeprav ponuja nasprotnik plačilo, in da zahteva — odstop od pogodbe, oziroma če gre za ponovno dobavitev, da odpove pogodbo. Isto pravico ima tudi tisti, ki je stavil ponudbo (oferto) na daljši rok. Oferta ostane sicer v veljavi, tudi pogodba nastane s sprejemom oferte, toda tisti pogodnik, ki naj postane dolžan stvarni predmet pogodbe, ima pravico odstopiti, če nasprotna stran ne pristane v zvišanje cene. Ne priznava pa se, da bi propast valute samaposebi uničila pogodbo, niti se v markah določena cena vsled propasti valute številčno ne zviša. Niti sodnik ne sme pogodbe v ničemer vsebinsko izpreminjati, edino le to sme nastopiti, da dolžnik stvarnega predmeta zahteva odstop od pogodbe ali pa napravi odpoved pogodbe. Vodilno načelo pri vseh teh ureditvah razmerja med upniki in dolžniki je potreba, da se vpoštevata vera in poštenje. Če je pri sklepu pogodbe ena stranka špekulirala, vzela

je tudi rizik poslabšanja valute nase; za špekulacijska opravila valorizacija ni na mestu. Sploh prihajajo le tiste izpremembe na vrednosti valute v poštev, s katerimi se tudi pri skrbnem uvaževanju vsega položaja in vseh možnosti ni dalo računati. Vendar ni odvisna pravica valorizacije od okolnosti, da bi vzdržanje pogodbe pomenilo gospodarsko propast dolžnika stvarnega predmeta pogodbe.

c) Dolžnik stvarnega predmeta se načeloma ne more brez nadaljnega odreči izpolnitve pogodbe. On je re doma dolžan, da najprej nasprotnika pozove, da primerno zviša ceno; le če oni to odkloni, ima pravico odstopiti od pogodbe. Nasprotnikova nezadostna ponudba zvišanja cene, ki jo označi za dokončno, se smatra za odklonitev.

Če je dolžnik stvarnega predmeta že izvršil dajatev, sme zahtevati, da sopogodbenu še ne poravnano terjatev primerno zviša. Kdor je plačal terjatev v naprej ob času, ko je denarni znesek imel še primeroma pravilno vrednost nasprotne dajave, temu ni treba zvišati plačila niti ne tedaj, če je ob času izpolnitve pogodbe

od druge strani obstojalo nesorazmerje, niti ne tedaj, če se nasprotniku ni posrečilo, da bi sprejeti denarni znesek obvaroval posledic padanja vrednosti valute.

Če je dal kupec svoj akcept v svrhu plačila kupnine in akcept rešil (vnovčil), potem ko ga je bil prodajalec spravil v promet, mu kupnine ni treba zvišati, dasi je med tem časom nastopila razvredba; pač pa mora kupnino zvišati, če akcepta ni rešil.

Zvišanje terjatve na tak način, da se pogodbeni cena nadoknadi s številom mark po stalnem vrednostnem merilu dolarja na zlato valuto, ni vedno pravilno; treba je vpoštevati vse okolnosti poedinega primera in izračunati tisti znesek, ki je kos, da izravna obojestranski interes. Pri tem se je treba ozirati na splošni gospodarski položaj in pa tudi na posebne razmere pogodbenikov, osobito na zamudnost in na sprejem samega rizika, ki tiči v pogodbi. Tisti znesek, ki ga izračunaj na podlagi vpoštevanja stalne vrednosti (primere z dolarjem), mora se smatrati za najvišjo dopustno mejo valorizacije navzgoraj. Ako pa je bila dajatev že storjena in je

Iz sarajevskega kongresa.

D. Sestava narodnega komiteja za mednarodno zbornico v Parizu.

K tej točki dnevnega reda je poročal g. dr. Adolf Cuvaj, generalni tajnik Trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu, v imenu odbora, kateremu je predsedoval g. D. Alexander, predsednik Saveza industrijalca v Zagrebu. Poročevalec je uvodoma pojasnil postanek in organizacijo mednarodne trgovske zbornice v Parizu, ki temelji na pravilih iz l. 1920. V nadaljnjih izvajanjih je poudarjal važnost te zbornice za razvoj mednarodne trgovine in za okrepitev čim tesnejših zvez z inozemstvom, posebno s Francijo, s katero nas vežejo prijateljski odnosi. Poročevalec smatra za potrebno, da se čimprej sestavi Narodni odbor te zbornice za našo državo. Narodni odbor naj bi bil stalno zastopstvo te zbornice v naši državi in naj bi stalno dajal zbornici informacije o naših gospodarskih prilikah. Mednarodna trgovska zbornica bo imela važno vlogo tudi glede propagiranja naših gospodarskih sil v inozemstvu in je torej tudi iz tega razloga potrebno, da se čim več gospodarskih organizacij naše države včlani v omenjeno zbornico. Poročevalec priporoča posebno gospodarskim krogom v krajih bivše Avstro-ogrške monarhije, da se potom te organizacije orientirajo proti zapadu in opuste predvojne zveze, ki jim danes ne morejo več posebno koristiti.

Koncem svojega poročila naznanja dr. Cuvaj da je dosedaj pristopilo mednarodni zbornici iz naše države 18 aktivnih in 8 drugih članov, koji ne zmorejo sami stroškov za organizacijo Narodnega odbora, vsled česar bi bilo potrebno, da država vsaj prva leta subvencionira Narodni odbor. Zagrebška trgovska in obrtniška zbornica bo še nadalje propagirala, da čim več gospodarskih organizacij pristopi mednarodni trgovski zbornici, pripravila bo potreben material za pravila Narodnega odbora in z vsemi močmi pospeševala, da se Narodni odbor čimprej sestavi.

Poročevalec priporoča kongresu, da sprejme sledečo resolucijo, koja je sestavila sekcija:

»Ceneč velik pomen mednarodne trgovske zbornice in korist njenega dela za razvoj in okrepitev mednarodnih trgovskih zvez, smatra kongres za potrebno, da se čimprej sestavi tudi v naši državi Narodni odbor mednarodne trgovske zbornice in priporoča vsem gospodarskim organizacijam, da se čimprej včlanijo v navedeni zbornici.

E. Obrtniški krediti.

Nato je g. Milan Stojanović, predsednik obrtniške zbornice v Beogradu, v imenu odbora za obrtniške kredite, kateremu je tudi predsedoval, poročal o obrtniških kreditnih prilikah in poudarjal pomen in gospodarsko moč obrtniškega stanu. Kot eminentno produktivni element se je obrtnike do sedaj skoro povsem podcenjevalo glede kreditne zmožnosti. Tako je šele v zadnjem času

treba dati samo še denarno plačilo, ni, da bi se izhajalo iz tržne cene, ampak pravilno treba izhajati iz spremembe denarne vrednosti v času med sklepom pogodbe pa do plačila. Vrednost, ki jo je imela dajatev stvarnega predmeta za časa zadnje razprave, pri kateri je bilo moči uveljavljati nova dejstva, ni skrajna zgorajšnja meja valorizacije. Če ima pogodbeni cena mnogo večjo vrednost, kakor jo je imela vrednost stvarne dajatve ob sklepu pogodbe, mora biti tudi zvišanje vsled valorizacije močnejše. Premija za rizik se mora tudi pri zvišanju vpoštovati.

Trgovec, ki more blago dalje prodajati in s tem napraviti primeren dobiček, mora v višji meri valorizirati, kakor kupec, ki kupi stvar za svojo porabo.

Če je bil poravnal dolžnik svoj dolg v denarju že vnaprej, njegov sopodobenik pa je neopravičeno dajatev stvarnega predmeta odklonil in vrnil znesek v markah, mora se pri valorizaciji gledati na to, koliko časa je bila poraba denarja prvemu odtegnjena.

(Dalje sledi.)

Narodna banka začela podeljevati male kredite (posojila) po 5000 Din rokodelcem, ki so dosegli vsoto 10 milijonov dinarjev, dočim so bili prej obrtniki kot celota popolnoma izločeni od ceninih kreditov Narodne banke.

Nikakor ni čudno, da se je ustvarilo teoretično mnenje, da so obrtniki obsojeni na gotovo propast, ker ne morejo vzdržati konkurence z industrijo, ki je izkazala zmožnost za obstanek ravno zato, ker je imela na eni strani ugodnosti od države, na drugi strani pa ceneni kredit pri vrhovnih denarnih ustanovah.

Trdno prepričani, da se morajo tudi naše rokodelske delavnice modernizirati z nabavo boljših strojev in boljšega orodja, vstrajamo na zahtevi, da se ta tehnični napredek omogoči s ceninim kreditom našim rokodelcem.

Ceneni kredit se da doseči na dva načina: 1. Z osnovanjem državne obrtne banke, ki naj bi dobila od države 40% osnovnega kapitala in naj bi bila oproščena vseh davkov, pribitkov in drugih davščin. Obrtna banka naj bi imela pravico, da reeskontuje svoje portfeljne menice pri Narodni banki, kar je po zakonu o Narodni banki tudi predvideno; 2. razen tega je treba pričeti osnovati obrtniške kreditne zadruge. Obrtniško združenstvo je pri nas še v povojih in trenutno od njega ne moremo pričakovati posebnih uspehov in to tem manj, ker so za razvoj obrtniškega potrebne naprednejše socialne prilike. Kljub temu pa ne smemo zanemariti razvoja združenstva kot nujno popolnitev pooblašene obrtne banke. Tako bi se glede obrtniških kreditov spojilo sodelovanje države z načelom samopomoči.

Po tem poročilu o vprašanju obrtniške kreditne politike je kongres sklenil:

1. Da soglasno priznava potrebo, da se čimprej osnuje pooblašena državna obrtna banka kraljevine SHS v Beogradu s podružnicami v vseh glavnih gospodarskih središčih in da se čimprej predloži zakonsko pooblastilo Narodni banki.

2. Da so dosedanja posojila v izmeri do 5000 Din, ki jih dobivajo obrtniki od Narodne banke, nezadostna za srednja in večja obrtniška podjetja in da zahteva od Narodne banke, da poleg sedanjih kreditov dovoli obrtnikom tudi stalne kredite do višine 15.000 Din.

3. Da je uvesti v novi obrtni red poseben oddelek o obrtniškem združenstvu, s katerim naj se mu zagotovi čim intenzivnejši razvoj.

Kongres smatra, da so te zahteve obrtnikov popolnoma upravičene in zelo nujne ter da vsled tega pričakuje od kraljevske vlade, da jim nujno ugoditi.

Na predlog g. Adolfa Pleina, podpredsednika osječke trgovske in obrtniške zbornice, se poveri obrtniški zbornici v Beogradu naloga, da se briga za izpolnitev sklepov kongresa. To nalogo je g. Stojanović v imenu zbornice prav rad sprejel.

F. Davčna vprašanja

Po izčrpanem dnevnem redu prosi za besedo delegat osječke zbornice g. Julio Weiss ml. in povdarja, da smatra za nemogoče, da bi se sestali gospodarski krogi iz cele države, ne da bi se dotaknili onih vprašanj, ki jih najbolj bremenijo, to je neznosnih davčnih bremen in neenakomernosti trošarinskih zakonov.

Ne moremo se sprijazniti s tem, da po skoro sedmih letih izza ujedinjenja posamezni deli naše države še vedno tvorijo med seboj trošarinsko inozemstvo. Ne moremo se sprijazniti s tem, da se mora od gotovih predmetov v posameznih delih naše države plačevati državna trošarina, dočim so isti predmeti v drugih delih naše države oproščeni plačevanja trošarine.

Ne moremo še nadalje mirno gledati, da davčni zakoni v naši državi še niso izenačeni in da ima vsaka pokrajina druga davčna bremena.

Posebno pa moramo protestirati proti temu, da si je minister za finance v finančnem zakonu za l. 1924/1925 zavaroval pravico, da more povodom prijavi in pritožb razveljaviti tudi davčne odmere, ki so postale že pravomočne in to v razdobju 10 let, kar znači, da bo davkoplačevalec 10 let v strahu, ako mu davčna komisija ne bo povodom kake denunciacije davek na novo odmerila in da bo moral pretrpeti torturo treh forumov, ki so že enkrat izrekle svojo sodbo.

Vse to je dalo povod, da so se predstavniki posameznih zbornic sestali in sklenili, da proti temu nemogočemu položaju zavzamejo svoje stališče in mene je doletela čast, da v imenu zbornice predlagam kongresu to-le resolucijo:

»Kongres gospodarskih krogov iz cele države zahteva

I.

da se takoj izenači zakon o državnih trošarinah za celo državo, ker je položaj, da se en del države napram drugemu smatra za trošarinsko inozemstvo, nadalje nevdzdržen.

II.

Da se ukine odredba čl. 183. finančnega zakona za l. 1924/1925, s katero se je dovolilo ministru za finance, da more že pravomočne davčne odmere (tecivarno III. razreda, dohodarino in davek na imovino ter davek na poslovni promet) tekem 10 let zaradi nesorazmernosti razveljaviti, ker se s tako odredbo ustvarja popolno pravna nesigurnost in omogočajo šikane in denunciacije davkoplačevalcev. — (Opomba uredništva: Člen 183. finančnega zakona za l. 1924-1925 velja samo za Vojvodino, Hrvatsko in Slavonijo).

III.

Da se pospeši izenačenje zakona o neposrednih davkih in da se izvrši revizija zakona o davku na poslovni promet, a dokler se ne uveljavi izenačeni zakon naj se uveljavi določilo, ki bo onemogočilo davčnim oblastvom odmero davkov za 4—5 let nazaj, ker se s takimi naknadnimi davčnimi predpisi uničuje naše celokupno gospodarstvo.

Posebno zahteva, da se davkoplačevalcem, katerim je davek že odmerjen za več let nazaj, dovoli splošne plačilne ugodnosti za dobo 2—3 let.

Nadalje zahteva pravilno interpretacijo točke 12., čl. 8. zakona o davku na poslovni promet, s katero se oproščajo tega davka mali obrtniki, ki zaposlujejo največ dva uslužbenca.

Končno prosi, da se obrtnikom, katerim so se naložila preobčutna davčna bremena, na njihovo prošnjo dovoli revizija davčne odmere, a do rešitve teh prošelj naj se ustavi prisilno iztirjevanje davkov.

Njegov predlog je kongres soglasno sprejel.

G. Zaključek.

Nato je g. Pavel Kararadovanović, delegat obrtniške zbornice v Beogradu, priporočal vsem udeležnikom kongresa, da porabijo prvo priliko, za razpravo obrtnega reda in da glede tega važnega zakona zavzamejo gospodarski krogi čimprej svoje stališče.

Nadalje predlaga, da se vrši prihodnji kongres v Ljubljani, da se na ta način odzovemo želji naših bratov Slovencev. Predlog se soglasno odobri in predsednik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani g. Ivan Knez se najlepše zahvali za pozornost napram ljubljanski zbornici ter prosi, da se gospodarski krogi v čim večjem številu udeležijo ljubljanskega kongresa.

Nato se je g. S. D. Alexander, predsednik Saveza industrijalca v Zagrebu, najtopleje zahvalil g. Nikoli Berkoviću, predsedniku sarajevske trgovske in obrtniške zbornice, za njegovo izredno pozornost napram udeležnikom kongresa, nadalje sarajevski zbornici in njenemu tajništvu za odlično izvršitev priprav za kongres, ki je imel popolen uspeh, ker se je na tem kongresu ponovno manifestiralo enotno stališče gospodarskih krogov v vseh gospodarskih vprašanjih, brez ozira na pokrajine, iz katerih smo došli na kongres. Povdarja svoje veselje na tem uspehu kongresa, za katerega si je stekla največ zaslug ravno sarajevska zbornica.

G. Berković, predsednik sarajevske zbornice, se najiskreneje zahvali za lepe besede na naslov sarajevske zbornice, naglašajo, da je srečen, ker se je tudi ob tej priliki dokumentiralo, kako gospodarski krogi iz vseh pokrajin enotno presojajo vse gospodarske potrebe in se zahvaljuje posameznim zbornicam in gospodarskim organizacijam za odlično sestavljene referate, ki so omogočili, da je današnji kongres tako odlično izvršil svoje delo.

Odpustitev pomožnega delavca, ki se brani dela, ki ne spada v njegov delokrog.

(Iz obrtno-sodne prakse.)

Brezoblastna popustitev dela v smislu § 82. lit. f) obrtnega reda, ki opravičuje gospodarja k' takojšnji odpustitvi delavca, je tudi, če se delavec brani opraviti naloženo mu delo brez opravičljivega razloga.

Tako je odpustil brez odpovedi čevljarški mojster svojega pomočnika, ki je imel po pogodbi od vsakega para čevljev 290 kron. Pomočnik je vložil proti mojstru tožbo na plačilo zaslužka, ki bi ga sicer imel v zakoniti 14-dnevni odpovedni dobi in sicer je zasluževal 1150 Din, češ da je na teden zaslužil 500—600 Din.

Obrtno sodišče je obsodilo tožnega mojstra v plačilo 1000 Din in pravnih stroškov. Po pričevanju toženčevega delovodje izkazalo se je namreč, da je bil tožitelj sprejet od toženca v službo samo za šivano delo, ker pa s tem delom ni bil zadostno zaposlen, naročil je toženec delovodji, da naj vpraša tožitelja, če bi delal tudi trdo delo, kar je pa ta odklonil, ker pri tem delu manj zasluži. Na to ga je toženec izplačal in mu izročil delavsko knjižico.

Tožitelj se je torej pri odklonitvi trdega dela držal le s tožencem sklenjene pogodbe, ni bil dolžan, prevzeti zanj neugodnejše delo in se mu ne more očitati, da je z odklonitvijo tega dela brezoblastno popustil delo ali pa da je s tem zanemarjal svoje dolžnosti. Vsled tega ni dan razlog § 82. lit. f) obrtnega reda za takojšnjo odpustitev, vsled česar je toženec po § 84. dolžan mu izplačati prejemke, ki bi jih sicer imel v 14dnevni zakoniti dobi. Ker je toženčev poslovodja potrdil, da je tožitelj na teden zaslužil pri tožencu vsaj 500 Din, je sodišče toženca obsodilo v plačilo tega zaslužka za odpovedno dobo v znesku 1000 Din.

Industrija.

Zborovanje Zveze industrijcev v Zagrebu. Zveza industrijcev za Hrvaško in Slavonijo je imela dne 7. t. m. svoj redni občni zbor, ki je bil prav dobro obiskan po številnih delegatih in zastopnikih industrije iz Hrvatske in Slavonije pa tudi iz Slovenije. Predsednik skupščine industrijalec S. P. Aleksander je pozdravil skupščino v daljšem govoru, v katerem je orisal položaj industrije. Omenjal je, da se je morala industrija boriti z velikimi težkočami, glavni problem za industrijo so bili porast dinarja, pomanjkanje gotovine, znižanje obrestne mere in vprašanje zaščite domače industrije. Naglašal je med drugim nujno uvedbo zlate valute, kakor so to že storile Amerika, Anglija in Francija. Dotaknil se je tudi posojil v inozemstvu, ter navajal da država ni mogla doseči posojila, niti privatniki, niti korporacije, društva. Avtonomna carinska tarifa ne bo mogla prinesiti zaželenih uspehov, ker je postala iluzorna z ozirom na porast dinarja. Dinar je tarifo absorbiral. Nujno potrebno je, da država podpira domačo industrijo v onih panogah, kjer domača industrija popolnoma krije vse potrebščine. Nepotrebno je naročati na račun reparacij ono blago, katero izdeluje domača industrija v dovoljnih količinah. Obširno je razpravljalo o vprašanju zaposlitve inozemskega delavstva v naši industriji. V svojem poročilu se je skliceval na izjavo predsednika mednarodnega biroja dela pri Društvu narodov Alberta Thomaja, ki je za to, da se kvalificiranemu delavstvu ne stavijo v industrijskih deželah nikake ovire glede zaposlenja. Naša država naj bi zaposlila v naši industriji 5 do 10 odstotkov kvalificiranega delavstva iz inozemstva. Govoril je dalje o izenačenju davčnega sistema. Na njegov predlog je občni zbor poslal Njegovemu Veličanstvu kralju udanostno brzojavko. Ravnotako tudi pozdravno brzojavko ministru trgovine in industrije dr. Grisogonu. Občni zbor je nato odobril poročila odborovih funkcionarjev ter je končno v glavnem izvolil stari odbor za prihodnjo funkcijsko dobo. Za predsednika je izvo-

ljen S. P. Aleksander in za podpredsednike: dr. Stanko Švrljuga, dr. Teodor Bošnjak in dr. Fran Haman.

Zborovanje Centrale industrijskih korporacij. Kakor poročajo beograjski listi, se bo vršila skupščina Centrale industrijskih korporacij v Beogradu v drugi polovici t. m.

Industrija in čebelarstvo. Zelo zanimiva pravda se vrši in traja že dolgo časa med litijskimi čebelarji in ondotno livarno. 26 čebelarjev iz Litije se je pritožilo, da livarna uničuje čebelare v tem kraju. V prvi inštanci so čebelarji pravdo izgubili, vendar se niso z izrekom zadovoljili in ženejo stvar naprej. Ako bi zmagali bi bila livarna primorana ustaviti delo. Posledica tega bi bila odpustitev 100 delavcev. Tudi bi Litija s tem izgubila električno razsvetljavo. O izhodu pravde bomo poročali.

Dobri izgledi za novo sladkorno kampanjo. Po statističnih podatkih najboljših evropskih statističnih strokovnjakov F. O. Licht (Magdeburg) in dr. Gustav Mikusch (Dunaj), ki v svojih izjavah ne diferirajo za veliko, pridejo za letošnja kampanjo za posamezne evropske države naslednje pesne površine v poštev: Nemčija 380.000 ha, Češkoslovaška 304.000 ha, Francija 185.000 ha, Holandska 65.000 ha, Belgija 72.000 ha, Švedska 40.312 ha, Danska 38.000 ha, Poljska 169.000 ha, Madžarska 66.134 ha, Avstrija 10.000 ha, Romunija 61.500 ha, Jugoslavija 40.000 ha, Italija 60.000 ha, skupno tedaj za 2.048.946 ha površine. Napram lanskemu letu se je površina nekoliko povečala v Nemčiji, Češkoslovaški, Danski, Poljski, Avstriji, Romuniji in Rusiji: zmanjšala pa se je zlasti v Italiji, dalje v Franciji, Belgiji, Švicarski, Madžarski, Jugoslaviji in ostalih državah, po tej cenitvi ob 54.000 na 40.000 ha. Poročila o stanju pese prihajajo iz vseh krajev po večini zlasti iz Srednje Evrope ugodna, tako da je pričakovati najboljše letine, kar bo moralo seveda vplivati tudi na cene.

Poslovni uspehi osješke sladkorne tovarne. Osješka tovarna, prva od vseh podjetij te stroke, objavlja svojo bilanco in dividendo. Iz te bilance izhaja, da izkazuje to podjetje za poslovno l. 1924/25 s prenosom dobička iz leta 1923/24 dobiček v iznosu 5.037.367,40 Din. Interesantno je, da izkazuje tovarna ne glede na to, da sta v preteklem letu njen kampanjski redni posel in tovarniški posel radi visokih cen repe in narastlega tečaja dinarja končala s pasivom, vendar aktivno letošnje bilanco. Ta rezultat je v zvezi z realiziranimi participacijami iz prejšnjega časa. Brez teh poslov bi bil rezultat slab. Druge sladkorne tovarne bodo vsekakor primorane iskati druga pota, da pridejo do aktivne bilance za kampanjo za leto 1925/26, da bodo v stanju izplačati svojim delničarjem dividendo. Upati je, da bodo tovarne sladkorja na podlagi teh izkustev v novi kampanji uredile svoje delo tako, da si bodo zagotovile aktivne rezultate že iz redne svoje podjetnosti.

Trgovina.

Visoka trgovska šola v Beogradu. — V Beogradu se je sestavila interministerialna konferenca, ki ima nalogo, da izvrši vse priprave za ustanovitev trgovske visoke šole v Beogradu. Nova visoka šola bo imela namen pripravljati dijake za konzularno, finančno-upravno- in bančno službo.

Trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Belgijo. Pripravljala dela za pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med Češkoslovaško in Belgijo so s strani Češkoslovaške že zaključena. Vendar se ni do sedaj še določilo termina za začetek formalnih trgovskih pogajanj z obzira na denarne krize v Belgiji. Pogajanja so velike važnosti za razvoj trgovskih odnosov med obema državama.

Podražitev petroleja. — V Združenih državah ameriških se je cena za sirovi petrolej podražila za 10 centov pri barrelu.

Pasivna trgovinska bilanca Poljske. Za prve tri meseca t. l. je znašal izvoz Poljske 3.500.000 ton blaga v vrednosti 131 milijonov zlotov. Uvoz je znašal v istem času 919.000 ton v vrednosti 310 milijonov zlotov, tako da je v navedenem času znašal deficit poljske trgovinske bilance 179 milijonov zlotov.

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

Carina.

Nov pravilnik za carinske posrednike je objavljen v »Službenih Novinah« št. 117 od 27. maja t. l. Odredbe novega pravilnika so jako stroge in ne vstrezajo obstoječim razmeram, vsled česar niso z novim pravilnikom oškodovani samo interesi carinskih posrednikov, ampak tudi celokupnega trgovstva. Društvo carinskih posrednikov je naprosilo generalno direkcijo carin, da naj ne izvaja novega pravilnika, dokler ne predloži izpremenjenih predlogov, ki so potrebni, da se ohrani sedanja institucija carinskih posrednikov.

Izvozna živina se carini tudi v Ljubljani. Po novi naredbi se more živina, namenjena za izvoz, cariniti tudi pri ljubljanski carinarnici.

Izvoznikom hrastovih plohov. V zadnjem času se je dogajalo, da so cariniki ob nepravilnem tolmačenju izraza »specijalna gradja« smatrali tudi kot tako neobrobene hrastove plohe v debelini 10 do 13 cm. Ta novost je povzročila pri naših izvoznikih lesa naravnost veliko razburjenje, ker je bilo tako tolmačenje v protislovju z dosedanjjo prakso in tudi v protislovju z vsakim strokovnim pojmovanjem »specijalne gradje«. Kakor čujemo, se je na ponovni poziv interesiranih krogov uradno ugotovilo, da je smatrati kot »specijalna gradja«, katera je ob izvozu zavezana plačati carino, samo one hrastove plohe, iz katerih bi bilo mogoče izdelati železniške prage uzele dimenzij, t. j. od 13 cm debeline naprej.

Carinski prejemki v mesecu marecu t. l. — V mesecu marecu t. l. so naše carinarnice pobrale 166.035.074 Din carine. Od tega zneska odpade na: carino 31 milijonov 144.666 Din, na monopolne takse 10.296.463 Din, na žigovino 73.050 Din, na državno trošarino 10.618.782 Din, na luksuzne takse 1.127.350 Din, na davčne varščine 392.819 Din, na sporedne takse (ležarino itd.) 215.700 Din, na globe 156.391 Din, na izkupilo prodanega blaga 6489 Din, na naknadno carino 25.879 Din, na tiskovine 287.352 Din, na razne dohodke 166.765 Din in na zlati ažijo 111.523.364 Din.

Davki in takse.

Izterjavanje davka na poslovni promet. — V Vojvodini, specijelno v Novem Sadu, je pričela finančna uprava proti trgovcem stroge preiskave zaradi prenizke odpreme davka na poslovni promet. Posameznikom je naložila ogromne globe. Vojvodinski gospodarski krogi se pritožujejo proti takemu postopanju finančnih oblastev, češ da so uradni organi tri leta tolerirali, da se je plačeval davek samo od enega dela dejanskega prometa. Sedaj pa naenkrat nastopajo proti tej praksi, ki so jo sami negovali, ker niso ničesar proti njej ukrenili. A tudi sedaj nastopajo tako rigorozno samo v Vojvodini, dočim v vseh drugih delih, predvsem v Beogradu, dopuščajo staro prakso. — Zadevo namerava bivši finančni minister dr. Kumanudi spraviti v razpravo v Narodni skupščini in v ta namen vložiti posebno interpelacijo na finančnega ministra dr. Stojadinoviča. — V Sloveniji se zakon o davku na poslovni promet izvaja z vso doslednostjo, kar dokazuje, da smo plačali v l. 1924 skoro eno četrtino davka na poslovni promet, pobranega v naši državi, dasi ni to plačilo v pravem razmerju z gospodarsko silo Slovenije napram drugim pokrajinam. Nove poostrene odredbe torej Slovenijo ne morejo zadeti tako, kakor osta-

le pokrajine, posebno ker so naša davčna oblastva v poedinih primerih, v katerih se jim je zdel odpremljeni davek prenizek, zahtevala pojasnilo, odnosno naknadno odpremo s primernimi globami vred.

Poštna hranilnica in takse. — Generalna direkcija poštne hranilnice objavlja, da se morajo vse na njo naslovljene vloge po predpisih kolkovati, ker se sicer ne vzamejo v pretres.

Promet.

Telefon Cerknica—Stari trg—Nova vas. — Ministrstvo pošte in telegrafa je pred kratkim dovolilo, da se podaljša telefonski vod iz Cerknice v Stari trg in Novo vas. Z zgradbo se bo pričelo, čim dospene naročeni material iz Francije, najkasneje pa tekom dveh mesecev.

Skladnost nove carinske tarife z novo železniško tarifo. — Te dni prične proučavati tarifni odbor prometnega ministrstva novo carinsko tarifo, da jo spravi v sklad z novimi železniškimi tarifi, ki stopijo v veljavo še sredi tega meseca, naj kasneje pa dne 1. julija t. l.

Donavska parobrodna družba. Poslovno poročilo za 1924 omenja, da se je lesa lani veliko manj prepeljalo kakor leta 1923, vsled nezadovoljivega uvoza v Nemčijo, da je pa promet z moko izdatno narastel. Zadovoljiv je bil petrolejski in bencinski transport v tankih iz Rumunije in pa ruski transport surove nafte. Drugo blago, ki se v množinah prevažna (premog, koks, rudnine, kamenje, cement, opeka), je šlo napram predvojnemu času zelo nazaj. Precej se je prepeljalo tobaka iz Bolgarije, soli iz Nemčije na Ogrsko in deloma tudi soli iz Poljske v Jugoslavijo. V prvi vrsti za vožnjo navzdol v poštev prihajajoči promet s trgovskim blagom se je napram letu 1923 spet zvišal kljub zastoju v bavorskih pristaniščih in konkurenčni morski vožnji. Izvoz iz Nemčije je nazadoval tudi vsled visokih nemških železniških tarif, nasprotno se je pa izvoz iz Avstrije in prav posebno še iz Češkoslovaške v balkanske dežele zelo dvignil. To tudi zato, ker je odprava blaga sedaj veliko hitrejša. Osebni promet je bil lani približno isti kakor predlanski, prav zadovoljiv je bil od Dunaja dol, zlasti v ekspresnem prometu Dunaj—Bratislava—Beograd—Ruse. Po odbitku obratnih stroškov so znašali lanski bruto-dohodki 26.662.546,300 avstrijskih kron, predlanski pa 27.393.240,600, torej lani za .30.694.300 aK manj.

Italijanske jubilejne znamke. Ob priliki proslave 25 letnice kraljevega vladanja sta bili izdani dve vrsti jubilejnih znamk; prva serija je rdečkaste barve za vrednost 60 stotink, druga serija pa so temno-modre znamke za 1 liro. V Rimu so se pričele prodajati že dne 7. t. m., par dni pozneje pa se bodo prodajale tudi v ostalih mestih Italije.

Iz naših organizacij.

Trgovski gremij v Mariboru je razposlal vsem svojim članom prijavne tiskovine za pristop k bolniški blagajni samostojnih trgovcev, katere bi naj ti po možnosti izpolnili in poslali blagajniški blagajni v gremijalni pisarni. Sprejem članstva se je začel s 1. junijem t. l. Da vlada za to dobrodelno napravo veliko zanimanje, spričuje dejstvo, da prihajajo dnevno številne prijave. Gg. industrijei in obrtniki, ki se zanimajo za pristop in niso še prejeli prijavnih formularjev, se naprošajo, da jih zahtevajo v pisarni

trgovskega gremija. Blagajniške datjave v slučaju obolesti stopijo v smislu sklepa obnega zbora po trimesečnem članstvu v veljavo.

Dopis.

Iz logaškega okraja. Komaj je v zadnjem času vsaj deloma prenehalo krošnjenje z manufakturnim blagom, že se je v zadnjih dneh pojavilo tihotapstvo v obmejnem okolišju z vinom, raznim kolonijalnim blagom kakor tudi manufakturno v velikem obsegu in se vedno bolj širi na škodo naše domače trgovine. Posebno se je v planinski občini razpaslo tihotapstvo z vinom, katerega posamezniki ne prenašajo samo za svoje lastne potrebe, ampak ga celo prodajajo med ostalo prebivalstvo. Da je konkurenca s temi vtihotapljenimi vini napram našim visoko zatrosarinjenim lahka, je umevno in ni potrebno to še posebej pojasnjevati. Poleg visoke državne trošarine imajo vse obmejne občine tudi visoko občinsko doklado, posamezni obrtniki nezmagljivo visoke davke in druga javna bremena. Na žalost moramo ugotoviti, da naša pristojna oblastva proti temu malo ali sploh ničesar ne ukredujejo, in ni čuda, da se je tihotapstvo že nevarno razpaslo.

O položaju se vsakdo lahko prepriča, kdor obišče Rakek, Planino in sploh kraje, kjer se nahajajo vasi v neposredni bližini meje. To naj bi si osobito naše davčno oblastvo malo bolj natančno ogledalo, da bi si bilo vsaj malo na jasnem, s kakimi rožicami so sedaj postlana tukaj tla našim trgovcem.

Enako, kakor z vinom se vrši tihotapstvo tudi z ostalim blagom v večji ali manjši meri. Pri Planini pride v prvi vrsti v poštev kolonijalno blago, katerega kupujejo v Postojni, dočim se je pri Zireh prav dobro udomačilo prenašanje manufakture, katero si ljudje nakupijo v Idriji. Da je konkurenca naše trgovine proti takemu načinu trgovanja nemogoča, nam ni potreba še posebej pojasnjevati, značilno je le, da tega nočejo oziroma ne vidijo naša oblastva. Odpomoč je tu nujna potrebna.

Pozivamo gremij trgovcev za okraj Logatec, da potom trgovske zbornice napravi energične korake pri vseh merodajnih oblastih za odpravo tako kričečih razmer ob meji.

Državna oblastva pa pozivamo, da napravijo red, da vsak prestopnik strogo kaznujejo, kakor to prav dobro razumejo pri posameznih obrtnikih, katere za uprav neznaatne prestopke pri vknjižbah v registre za žganje drakonično kaznujejo, in tudi, ako se zgodijo pogreški brez vsakega zlobnega namena. Vsaj del te energije naj uporabijo finančna oblastva na meji, pa se bo tudi naredil red. Nimamo pa tudi ničesar proti temu, da se odpravi visoka carina, da se zniža tovarnina, da zmanjšajo razne davščine in trošarine ter razne takse. Ker so pa ravno ta bremena vzrok visokim cenam pri posameznih predmetih, je dolžnost državnih organov, da skrbje za to, da dobi država ono, kar ji po zakonu pripada!

Razno.

Francija za obnovo jugoslovensko-grških pogajanj. — Prekinjenje pogajanj med Jugoslavijo in Grško je napravilo na Francoskem zelo neugoden vtis. Listi javno naglašajo svoje nezadovoljstvo. »Temps« piše, da bo imelo prekinjenje zelo resne posledice in da more priti posebno pri grški vladi izprememba politične orijentacije. Ne gre namreč za trenutno, temveč za definitivno prekinjenje. Prva naloga francoske vlade mora sedaj biti, da vpliva na grško vlado glede železniške zveze Gjevgelija—Solun. Dalje piše »Temps«, da postane lahko Grška, ako ne sklene zveze z Jugoslavijo, popolnoma izolirana. Da si zagotovi zvezo z Jugoslavijo, mora biti Grška pripravljena tudi na žrtve.

Ugodni izgledi avstrijske žetve. — Z Dunaja poročajo, da se posevki v Av-

striji razvijajo jako zadovoljivo. Škode po nevihtah in toči niso nikjer znatnejše.

Prihodnja kampanja sliv. — Izgledi na letino sliv v Srbiji in Bosni so zelo povoljni. Računa se na dobro srednjo letino.

Sprejem v nižjo šolo vojne akademije. — Letošnjo jesen se sprejme okoli 300 mladeničev v nižjo šolo vojne akademije v Beogradu. Podrobni pogoji za sprejem kakor tudi program sprejemnega izpita so razvidni v natečaju, ki je bil poslan vsem šestrazrednim gimnazijam, komandantom vojnih okrožij, srezkim načelnikom in oblastnim županom, kjer so mladeničem-konkurentom in njihovim roditeljem na vpogled.

Vsebina medzavezniške note Nemčiji. — Medzavezniška nota, katero so dne 4. t. m. poslani ki velesil izročili nemški vladi, obsega 39 strani. Nota razpravlja najprej o nemški vojski, ki je določena za to, da varuje red in mir na nemškem ozemlju in da čuva meje države. Zavezniške vlade so prepričane, da je odvisno od dobre volje nemške vlade in nemških oblasti, da se bodo v razmeroma kratkem času odpravile kršitve, o katerih govori tretji del spomenice. Zavezniki so kljub pridržkom, do katerih so upravičeni vsled neizvršitve gotovih določb pogodbe, pripravljeno dati povelje k izpraznitvi prve zasedbene cone, ko bodo odpravljene kršitve, navedene v tretjem delu priložene spomenice. Potem tudi ne bo več nobene zapreke, da se ukine medzavezniška vojaška kontrolna komisija. Nota zavrača nato mišljenje, da pomenja odgoditev izpraznitve kölnske cone kake maščevalne odredbe. Nota apelira s poudarkom na nemško vlado, naj stopi z dobro voljo k rešitvi še nerešenih vprašanj. Medzavezniški noti so priložene tri priloge. Prva se bavi z vojaškimi določbami versaillske mirovne pogodbe. V drugi se naštevajo glavne točke onih mirovnih določb, ki jih Nemčija dosedaj še ni zadovoljno izvršila. Tretja priloga vsebuje izcrpno listo odredb, ki so potrebne, da se bodo mogle vojaške določbe versaillske pogodbe smatrati kot zadovoljivo rešene. Reorganizacija policije zavzema v tem oziru važno mesto, zlasti pa reorganizacija nemške vojske. V prvi vrsti se zahteva, da se šef vrhovnega poveljstva vojske prestavi na svoje staro mesto kot šef štaba ministrstva za državno obrambo, končno se še odločno zahteva, da se razpusti veliki generalni štab.

Železniški pragovi za Madžarsko. — Madžarske železnice potrebujejo približno 12 milijonov železniških pragov, od katerih se mora 8 do 9% vsako leto namoštiti z novimi. Madžarska je pri-

morana, da železniške prage nabavi v inozemstvu. V tekočem letu je nakupila 1 milijon po 4 zlate krone za komad v Češkoslovaški in deloma v Rumuniji in Avstriji.

Državna borza dela v Mariboru. — Od 31. maja do 6. junija je bilo pri tej borzi 162 prostih mest prijavljenih, 185 oseb je iskalo službe, v 45 slučajih je borza postredovala uspešno in 28 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 6. junija pa je bilo 2866 prostih mest prijavljenih, 4449 oseb je iskalo službe, v 1271 slučajih je borza postredovala uspešno in 311 oseb je odpotovalo.

Ljubljanska borza.

Dne 8. junija 1925.

Blago. Les: Smrekovi in jelovi hlodi, od 25 cm prem. napr., fco nakl. post., den. 250; hrastove vozovne deščice 44 mm, 2.65 m, 54 mm, 2.85 m, I. in II. vrsta, fco meja, den. 1450; bukovo oglje, eksportno blago, fco meja, 1 vag., den. 100, bl. 100, zaklj. 100; čreslo, suho, v ovovih, fco nakl. post., bl. 40. — Zito in poljski pridelki: Pšenica Rosafé, par. Postojna trs., bl. 465; pšenica avstralska, par. Postojna trs., bl. 455; otrobi pšenični, juta-vreče, fco Ljubljana, bl. 200; oves makedonski, par. Ljubljana, blago 355; kornuza defektna, par. Ljubljana, den. 200; kornuza, fco Vinkovci, duplikat kassa, 2 vag., den. 200, bl. 200, zaklj. 200.

Vrednote. 7% invest. pos. iz l. 1921, den. 61, bl. 62.50; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo, den. 193, bl. 195, zaklj. 195; Celjska posojilnica, den. 200, blago 205; Ljublj. kred. banka, den. 225, bl. 265; Merk. banka, Kočevje, den. 100, bl. 108, zaklj. 105; Prva hrv. štud., Zagreb, den. 800, bl. 808; Kred. zavod za trg. in industr., Ljubljana, den. 185, bl. 195; Strojne tov. in liv., bl. 135; Trb. prem. družba, den. 360, bl. 370; Združ. papirnice, den. 100; »Stavbna družba«, den. 265, bl. 280; 4½% zast. listi Kr. dež. banke, den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kr. dež. banke, den. 20.

Tržna poročila.

Tržne cene v Ljubljani (dne 1. junija). Govedina: V mesnicah po mestu: 19 do 21; na trgu: I. mesa 20, II. 15 do 19, v ampov 10 do 12, pljuč 8 do 10, jeter 15 do 21; teletina: 1 kg telečjega mesa I. 25, II. 23, jeter 25, pljuč 23; svinjina: 1 kg mesa I. 27.50, II. 20 do 23, pljuč 12, jeter 25, slanina trebušne 20, slanina ribe in sala 27.50, slanina mešana 25, masti 30, šunke (gnjati) 40, prekajenega mesa I. 37.50, II. 32.50 do 35, prekajenih parkljev 12.50; drobnica: 1 kg kostruno-

vine 15 do 16, kozličevine 25; klobase: 1 kg krakovskih 50, debrecinskih 50, hrenovk 40, posebnih 40, polprekajenih kranjskih 32, suhih kranjskih 40, prekajene slanine 35. Perutnina: 1 piščanec majhen 15 do 20, večji 20 do 25; 1 kokoš 40 do 50; 1 petelin 40 do 45; 1 nepitana gos 70 do 100; 1 domač zajec manjši 10 do 15, večji 15 do 20; 1 liter mleka 3 do 3.50; 1 kg surovega masla 45, čajnega 45, kuhanega 45, bohnijskega sira 60, sirčka 10; eno jajce 1 Din. — 1 kg kave Portoriko 76 do 84, Santos 48 do 52, Rio 42 do 46, pražene kave I. 96 do 100, II. 76 do 80, III. 56 do 64; kristalnega sladkorja 15, sladkorja v kockah 16.50, riža I. 10 do 14, II. 8 do 10; 1 liter namiznega olja 25, jedilnega 22, 1 kg soli 4.25, 1 kg riževega škroba 18, pšeničnega 14, koruznega 12, testenin I. 18, II. 12 Din. — 1 kg moke št. 0 7.50, za kuho 7, bele krušne moke 7, črne krušne 5.50, kaše 6, ješprenja 7, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5, pšeničnega zdroba 8, ajdove moke I. 9, II. 8 Din.

Tržne cene v Celju 3. junija. (V Din.) Govedina 17—20, teletina 18—22, svinjina 20—25, slanina 27.50—30, mast 31 do 33, šunka 35, prekajeno meso 32.50—35. Perutnina: majhen piščanec 17, večji 20, kokoš 40—45, petelin 45, raca 30, puran 70, zajec 10—30. 1 liter mleka 3—3.50, kisle smetane 16, kg surovega masla 52, čajnega 60—88, masla 40, eno jajce 1.25. Špecerija: kg kave Portoriko 76, Santos 56—60, Rio 48—52, pražene 60—88, kristalnega sladkorja 15.50, sladkorja v kockah 17.50, riž 7—14, 1 liter namiznega olja 28, olivnega 40, bučnega 26, moka »00« 7.20, »0« 7.20, »2« 6.90, »4« 6.60, »6« 5.90, ržena enotna moka 5.80, ajdova 6.40, pšeničnega zdroba 7.60, koruznega 3.80, koruzne moke 3, na drobno pri kg po 20 para več. — Zito: q pšenice 450, rži 400—420, ječmena 350, ovs 350, prosa 250, nove sušene koruze 230, ajde 300, fižola 400—500, graha 1400, leče 800 do 2000. Kurivo: q premoga črnega 46—50; rujavega 25, m³ trdih drv 160, 100 kg trdih drv 40, 100 kg mehkih drv 30. Krma: q sladkega sena 45, polsladkega 40, kileg 35, slame 35.

Tržne cene za meso v Mariboru (1. junija). Govedina: 1 kg govejega mesa 12 do 20, v ampov 8—10, pljuč 7—8. Teletina: 1 kg teletine I. 20—22.50, II. 15 do 17.50, jeter 15—22.50, pljuča 10—12. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 15—30, salo 22.50—28, pljuča 10—12, jeter 15, slanina sveže 25—27, papricirane 30—35, prekajene 30—40, mast 28—32, prekajeno meso 25—34, šunka 38—40. Drobnica 1 kg kozletine 10—15, 1 kozlič 50—100, — Klobase: 1 kilogram krakovskih klobas 36—38, brunšviških 10—25, pariških

26—28, posebnih 26—28, hrenovk 32 do 34, kranjskih 36—40, 1 komad prekajenih 5 do 7 Din. — Perutnina: 1 piščanec, majhen 12.50—25, večji 26—30, kokoši 40—45, race 40, purani 95, zajec domač majhen 10, večji 40 Din. Mleko, maslo, jajca in sir: 1 liter mleka 2.50—3, smetane 12—14, 1 kg surovega masla 40—44, masla kuhanega 50—60, ementalke sira 100—120, polementalskega 60—80, trapistnega 35, grojskega 40, tilsitskega 40, parmazana 100, 1 kos sirčka 3—8, eno jajce 0.85—1 Din.

Cene špecerijskemu blagu v Mariboru. 1 kg kave I. 70—80, II. 50—65, pražene I. 80—100, 1 kg soli 3.50—4, testenin 11 do 20, sladkorja v prahu 16.50, v kristalu 14.50, v kockah 16.50, škroba pšeničnega 12—18, riževega 20—25, riža 7—15, 1 liter namiznega olja 24—30, 1 kg mila 16—20.

Mlevski izdelki na trgu v Mariboru (1. junija). 1 kg pšenične moke št. 0 7.50 do 8, št. 2 7.15—7.50, št. 5 6.25—6.75, št. 6 5.75—6, št. 7 4.75—5, prosene kaše 6, ješprenja 15, otrobov 2.25—2.50, koruzne moke 3.25—5, koruznega zdroba 5.50—6, pšeničnega 8—8.50, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7, ržene kave 10—16.

Dražitev kruha v Rumuniji. — Mestna občina bukareška je dovolila pekoma, da povišajo ceno za klob k kruha, ki tehta 850 g, na 12 lej. Mlini hkratu objavljajo, da se bo morala cena za kruh, čim se prične uporabljati v Galac došla ameriška pšenica, znova povišati na 18 lej.

Dobava, prodaja.

Dobave. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 2. julija t. l. pri intendanturi Dravske divizije oblasti v Ljubljani glede dobave 99.072 kg sena. — Dne 3. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave posteljnine in 13.500 kg jekla. — Dne 4. julija t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave raznega materiala (sukanec, ovojni papir, premog, olje za izdelovanje kamniti, strojno olje, sodi, jelševina, želji, kovine za ležišča, medi, razne žice, pločevina, usnje za podplate, kože, konoplja, vrvi, barve (cinkovo belilo), Bergmannove cevi, metle; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji stroj in različnih svedrov. medi, barve cinkovo belilo, Bergmannove cevi, metlje; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji stroj in različnih svedrov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome
za nealkoholne pijače vsch vrst

Koncentrirani sadni eteri
za aromatziranje kandi-
diti in sladčič

PRAVI MALINOVEC

Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =
priporoča:

Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul 13

!! Zahtevajte cenike !!

Najboljši
šivalni stroji
in kolesa se
edno le

**Josip
Petelinc-a**
znanke

GRITZNER, PHÖNIX in ADLER
za ročni, obrt in industrijo
Ljubljana
Punk v vazonu brezplačno. Vožnja garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko. Telef. 915 Na malo.

Tiskarna „Merkur“

trg.-ind. d. d.
Ljubljana, Simon Gregorčičeva ulica
Telefon 552

se priporoča za naročila
vsakovrstnih tiskovin - Izvršuje
točno in solidno

Lastna knjigovoznica

Veletrgovina

kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelacčin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna

In solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

VINO CET

tovarna
vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmoder-
neje urejena kisarna v Jugoslaviji.

• Pizarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje. •

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega sponozha) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje,
nožne blago, pletenine, lepne robe, čestice, mizice, toaletno blago.
Telefon 915

Razširjajte „Trgovski list“.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj
STOEWER-RECORD

Vrhunec finomehanike.

Zastovstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 61.
Originalne potrebščine za Opalograph (Fixat, Preservat).